

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **I. M.**, zastoupeného Mgr. Zbyňkem Stavínohou, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2004, č. j. 2916/04/FŘ/130, ve věci dodatečného vyměření daně z přidané hodnoty, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2007, č. j. 29 Ca 172/2007 - 17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo řízení o jím podané kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 19. 12. 2006, č. j. 29 Ca 305/2004 - 24, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného odvolacího orgánu (Finanční ředitelství v Brně), o dodatečném vyměření daně z přidané hodnoty za zdaňovací období 3. čtvrtletí roku 2000 ve výši 20 460 Kč, dle ustanovení § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu

správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku.

Stěžovatel v kasační stížnosti své námitky nepodřadil pod zákonné důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a ve svém podání se omezil na pouhé vyslovení nesouhlasu s výrokem napadeného rozhodnutí, na tvrzení, že *„soudní poplatek uhradil ve lhůtě pro podání této kasační stížnosti“* a na návrh, aby *„Nejvyšší správní soud podle ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích napadené usnesení zrušil“*.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost neprojednatelnou z důvodu absence povinných náležitostí ve smyslu § 106 s. ř. s. ve spojení s § 37 odst. 2 a 3 téhož právního předpisu, tj. chybějících precizně formulovaných stížných bodů, neboť z obsahu podání je zřejmé, že tuto (v pořadí druhou) kasační stížnost podal stěžovatel z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a jeho námitka tedy spočívá v předpokládané (implicitně tvrzené) nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení. Poté zdejší soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K řešení problematice je předně nutno zmínit, že poplatková povinnost vzniká již podáním kasační stížnosti [ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) a § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích] a splnění této povinnosti není vázáno až na výzvu soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 As 24/2004 - 49, dostupný na www.nssoud.cz). Zákon o soudních poplatcích v platném znění jednoznačně spojuje povinnost zaplatit soudní poplatek s okamžikem podání návrhu k soudu, zároveň však umožňuje předejít následkům jeho neuhrazení tím, že dává navrhovateli možnost zaplatit poplatek až na základě výzvy soudu ve lhůtě soudem stanovené podle ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích, případně zaplatit jej ještě předtím, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci. Tuto možnost poskytuje účastníkům řízení zákon o soudních poplatcích svým ustanovením § 9 odst. 7, na něž se stěžovatel v kasační stížnosti odvolává. Podle citovaného ustanovení soud rozhodující ve věcech správního soudnictví, který vydal usnesení o zastavení řízení, toto usnesení zruší, je-li soudní poplatek uhrazen dříve, než usnesení nabylo právní moci. Nabude-li však usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, poplatková povinnost zaniká.

Předmětné ustanovení je současně možno vnímat jako poslední zákonem stanovenou možnost, jak negativním (a definitivním) následkům nezaplacení soudního poplatku zabránit. Zákon o soudních poplatcích toto „změkčující“ ustanovení jinak striktně stanovených procesních pravidel obsahuje z toho důvodu, že zaplacení soudního poplatku je právní skutečností, která se svými důsledky přibližuje podmínkám řízení, a může za určitých okolností omezit Ústavou garantované právo každého na přístup k soudu, resp. právo domáhat se svých práv u nezávislého a nestranného soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), přičemž zároveň nelze přehlédnout, že i toto právo je na ústavní úrovni podmíněno dodržáním „stanoveného postupu“, jímž je třeba rozumět dodržení všech zákonem stanovených podmínek souvisejících s podáním příslušného návrhu, mj. tedy i zaplacení soudního poplatku. I Ústavní soud ostatně ve svém nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, konstatoval, že poplatková povinnost je i v jiných právních řádech běžnou podmínkou vydání meritorního rozhodnutí, a vyjádřil zároveň své přesvědčení, že „*oproti předcházející právní úpravě, kdy bylo možno poplatek ze správní žaloby dodatečně zaplatit jen ve lhůtě stanovené soudem ve výzvě, se nyní výzvou stanovená lhůta fakticky prodlužuje ještě o dobu, kterou bude správnímu soudu trvat vydání usnesení, resp. jeho doručení, což není dle přesvědčení Ústavního soudu doba zanedbatelná...*“ (srov. také nálezy ze dne 16. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 59/2000). Využití možnosti, kterou poskytuje navrhovateli „záchranné“ ustanovení zákona o soudních poplatcích, je tedy plně v dispozici účastníka řízení, který dal podnět k zahájení řízení podáním návrhu k soudu.

Z dikce ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích je naprosto zřejmé, že ve věcech správního soudnictví je nejzazším termínem pro úhradu soudního poplatku den nabytí právní moci rozhodnutí, přičemž rozhodnutí soudu ve věcech správního soudnictví nabývá právní moci v souladu s § 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s. dnem, kdy bylo doručeno účastníkům. Pro účely zákona o soudních poplatcích nelze v zájmu právní jistoty, a s ohledem na to, co bylo uvedeno shora, za okamžik, kdy nastanou účinky řádného doručení, považovat okamžik, kdy se tak v konkrétním případě skutečně stane (převzetí písemnosti ze strany adresáta), ale tyto účinky je nutno vztahovat až k poslednímu okamžiku příslušného dne (promeškání tohoto okamžiku však již žádným způsobem nelze zhojit). Tento výklad je plně v souladu se stávající judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172, www.nssoud.cz), je výkladem zákona *in favorem* ústavně zaručených práv účastníka řízení, a je proto zároveň výkladem ústavně konformním (viz shora). V žádném případě nelze mít za to, jak se domnívá stěžovatel, že by bylo možno poplatkovou povinnost splnit až poté, co bylo řízení o příslušné kasační stížnosti ze strany soudu zastaveno a usnesení o zastavení řízení již nabylo právní moci.

Rozhodující je proto v dané věci pouze skutečnost, kdy (resp. kterého dne) bylo předmětné usnesení stěžovateli doručeno. Ze spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že tímto dnem byl pátek 26. 10. 2007 a tento den byl také posledním dnem, kdy stěžovatel ještě mohl soudní poplatek uhradit. Nutno dodat, že možnosti dodatečně poplatek zaplatit mohl stěžovatel využít v relativně velmi dlouhém časovém rozmezí, konkrétně od 4. 5. 2007, kdy bylo jeho právnímu zástupci doručeno usnesení krajského soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 29 Ca 305/2004 - 29, obsahující výzvu k úhradě soudního poplatku a náležité poučení o následcích jeho neuhrazení ve výzvě stanovené lhůtě, až do dne 26. 10. 2007, kdy nabylo právní moci usnesení o zastavení řízení, tedy de facto v průběhu téměř celých šesti měsíců. Tato doba však marně uplynula, aniž by ji stěžovatel k prospěchu své věci využil. V této souvislosti nezbyvá, než připomenout zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* aneb právo přejde bdělým uplatňovanou v kontinentálním evropském právu již od dob římských.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a Finančnímu ředitelství v Brně jako odvolacímu správnímu orgánu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu